

अङ्क विभाजनमा दिइएका बुँदाका आधारमा अङ्क दिनुहोस्। फरक शब्दमा लेखिएको भए पनि उही कुरा भनेको उत्तर सही मानिन्छ।

१ मुख्य शब्द

१. सूचना
२. सञ्चार
३. आन्तरिक
४. आम
५. हार्डवेयर
६. सफ्टवेयर

ज्ञान • ३

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

२ चित्रको नामाङ्कन

१. आन्तरिक
२. अन्तरवैयक्तिक

३. आम

बोध • १.५

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

३ बहुवैकल्पिक प्रश्न

i. घ. अन्तरवैयक्तिक सञ्चार

ज्ञान • १

साथीहरू **एकअर्कासँग** कुरा गर्छन्; सबैले बोल्छन् र सुन्छन्। यो **अन्तरवैयक्तिक** सञ्चार हो। आन्तरिक र वैयक्तिक सञ्चार भनेको आफ्नै मनभित्र सोच्ने काम हो।

ii. ख. आम सञ्चार

बोध • १

आम सञ्चारमा सुन्ने वा पढ्नेहरू रेडियो, टिभी वा पत्रिकाबाट जवाफ दिन सक्दैनन्। अरू तीनमा सञ्चार दोहोरो हुन्छ।

iii. ग. विवेकले साथीसँग टेलिफोनमा कुरा गर्नु

प्रयोग • १

विवेक र उनका साथी **एकअर्कासँग कुरा गर्छन्**। यो दोहोरो, अर्थात् अन्तरवैयक्तिक सञ्चार हो। रेडियोको समाचार आम सञ्चार हो।

iv. ख. भण्डारण डिभाइस

ज्ञान • १

पेन ड्राइभले फाइल **राख्ने** भएकाले यो **भण्डारण डिभाइस** हो।

v. ग. ड्राइभमा

प्रयोग • १

save गरेका फाइल **ड्राइभमा** राखिन्छन्; हार्ड डिस्क, SSD वा पेन ड्राइभमा। मनिटरले फाइल देखाउँछ मात्र। CPU ले फाइलमाथि काम गर्छ, तर फाइल राख्दैन।

४ ठिक कि बेठिक?

- X बेठिक:** फोनमा दुई जनाबिच कुरा हुन्छ: यो अन्तरवैयक्तिक सञ्चार हो।
- ✓ ठिक**
- ✓ ठिक**
- X बेठिक:** कम्प्युटरले मानिसभन्दा धेरै छिटो काम गर्छ।

बोध • ४

प्रत्येकको १ अङ्क।

5 हाफ्रो शरीर र कम्प्युटर

1. आँखा → च. क्यामेरा
2. कान → ग. माइक्रोफोन
3. मुख → क. स्पिकर
4. मस्तिष्क (सोच्ने काम) → ड. CPU
5. मस्तिष्क (सम्झने काम) → ख. हार्ड डिस्क

प्रत्येकको 0.5 अङ्क।

बोध • 2.5

6 अति छोटो उत्तर

अङ्क विभाजन

✓ चार्ल्स ब्याबेज लेखेमा।

ज्ञान • 1

7 छोटो उत्तर

क. अङ्क विभाजन

- ✓ प्राथमिक स्रोत (आफैं गरेको अवलोकन) र त्यसको उदाहरण लेखेमा, जस्तै: कालो बादल देख्नु, खाना चाख्नु।
- ✓ अन्य (द्वितीयक) स्रोत वा माध्यम र त्यसको उदाहरण लेखेमा, जस्तै: पत्रिका, रेडियो, टिभी, किताब, इन्टरनेट।

ज्ञान • 2

ख. अङ्क विभाजन

- ✓ इनपुट डिभाइसले कम्प्युटरलाई तथ्याङ्क र निर्देशन दिन्छ भनी उदाहरणसहित लेखेमा, जस्तै: किबोर्ड, माउस।
- ✓ भण्डारण डिभाइसले पछि प्रयोग गर्न तथ्याङ्क राख्छ भनी उदाहरणसहित लेखेमा, जस्तै: हार्ड डिस्क, SSD, पेन ड्राइभ।

ज्ञान • 2

8 सोच्नुहोस्

अङ्क विभाजन

- ✓ रेडियो आम सञ्चारको साधन हो; एउटै प्रसारणबाट सबै बस्तीका सबै मानिसमा एकै पटक सूचना पुग्छ भनी लेखेमा।
- ✓ त्यसैले ताल फुट्नुअघि नै सबैले छिटो खबर पाए; घरघरमा पुग्न धेरै समय लाग्थ्यो भनी लेखेमा।

उच्च दक्षता • 2

9 क्रियाकलाप: कम्प्युटरका भाग (क्रियाकलाप 2.4)

(अङ्क नदिइने)

विद्यार्थीले पाउनुपर्ने नतिजा

इनपुट: किबोर्ड, माउस, माइक्रोफोन, वेबक्याम। प्रोसेसिङ: सिस्टम युनिटभित्रको CPU। आउटपुट: मनिटर, प्रिन्टर, स्पिकर, हेडफोन। भण्डारण: हार्ड डिस्क वा SSD, पेन ड्राइभ, मेमोरी कार्ड, CD वा DVD।

तहअनुसार अङ्क	ज्ञान	बोध	प्रयोग	उच्च दक्षता	जम्मा
अङ्क	10	9	2	2	23

अङ्क विभाजनमा दिइएका बुँदाका आधारमा अङ्क दिनुहोस्। फरक शब्दमा लेखिएको भए पनि उही कुरा भनेको उत्तर सही मानिन्छ।

१ मुख्य शब्द

१. हार्डकपी
२. होम रो
३. फङ्सन की
४. सर्टकट
५. वर्ड प्रोसेसर
६. क्यानभास

ज्ञान • ३

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

२ चित्रको नामाङ्कन

१. फङ्सन की
२. स्पेस बार
३. नेभिगेसन की
४. अङ्कको किप्याड

ज्ञान • २

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

३ बहुवैकल्पिक प्रश्न

i. क. Home row

ज्ञान • १

यो होम रो हो: A S D F G H J K L। टाइप गर्दा औँला यहीं राखिन्छन्।

ii. ख. Delete

ज्ञान • १

Delete ले दायाँतिरको अक्षर मेटाउँछ। Backspace ले बायाँतिरको अक्षर मेटाउँछ।

iii. ख. Ctrl + S

ज्ञान • १

Ctrl + S ले save गर्छ। Ctrl + A ले सबै छान्छ, Ctrl + V ले paste गर्छ र Ctrl + X ले cut गर्छ।

iv. ग. Insert

ज्ञान • १

Insert ट्याबबाट तालिका, चित्र र आकृति थपिन्छन्।

v. ख. आयत र वृत्त

प्रयोग • १

बाकस र खम्बा आयत हुन् भने बत्ती वृत्त हुन्। समतल क्यानभासमा कोरिने चित्रमा गोला वा बेलना होइन, समतल आकृति हुन्छन्।

४ ठिक कि बेठिक?

- ✓ ठिक
- X बेठिक: save गरेको चित्र चाहेको बेला खोलेर बदल्न सकिन्छ।
- X बेठिक: F2 ले नाम बदलिन्छ; F3 ले खोजिन्छ।
- X बेठिक: दसै औँला प्रयोग गर्नुपर्छ।

बोध • ४

प्रत्येकको १ अङ्क।

5 जोडा मिलाउनुहोस्

1. Ctrl + Z → ड. एक चरण पछाडि फर्काउँछ (undo)
2. Ctrl + P → क. डकुमेन्ट प्रिन्ट गर्छ
3. Ctrl + X → च. छानिएको भाग cut गर्छ
4. Ctrl + S → ग. डकुमेन्ट save गर्छ
5. Ctrl + C → घ. छानिएको भाग copy गर्छ
6. Ctrl + A → छ. पूरै डकुमेन्ट छान्छ

प्रत्येकको 0.5 अङ्क।

ज्ञान • 3

6 अति छोटो उत्तर

अङ्क विभाजन

ज्ञान • 1

- ✓ Typeshala, Typing Master वा Typing Tutor लेखेमा।

7 छोटो उत्तर

क. अङ्क विभाजन

बोध • 2

- ✓ Delete ले कर्सरको दायाँतिरको अक्षर मेटाउँछ भनी लेखेमा।
- ✓ Backspace ले कर्सरको बायाँतिरको अक्षर मेटाउँछ भनी लेखेमा।

ख. अङ्क विभाजन

प्रयोग • 2

- ✓ छानाको बाहिरी रेखा बन्द छ कि छैन हेर्ने; Colors मा रातो (Color 1) छान्ने र fill with colour टुल (बाल्टिन) मा क्लिक गर्ने भनी लेखेमा।
- ✓ छानाभित्र क्लिक गर्ने; छानामा रातो रङ भरिन्छ भनी लेखेमा।

8 सोच्नुहोस्

अङ्क विभाजन

उच्च दक्षता • 2

- ✓ वृत्तको बाहिरी रेखामा खाली ठाउँ भएकाले रङ बाहिर चुहिएर वरिपरिको भाग पनि भरियो भनी लेखेमा।
- ✓ Ctrl + Z थिचेर undo गर्ने, खाली ठाउँ बन्द गर्ने र फेरि रङ भर्ने भनी लेखेमा।

9 क्रियाकलाप: कुन बटनले के गर्छ? (क्रियाकलाप 2.6)

(अङ्क नदिइने)

विद्यार्थीले पाउनुपर्ने नतिजा

Bold ले अक्षर मोटा र गाढा बनाउँछ; Italic ले अक्षर ढल्केका बनाउँछ; Underline ले शब्दमुनि धर्को तान्छ; Grow Font ले अक्षर ठुला बनाउँछ (Shrink Font ले साना); Font Color ले अक्षरको रङ बदल्छ। B, I वा U मा दोस्रो पटक क्लिक गर्दा भएको परिवर्तन हट्छ।

तहअनुसार अङ्क	ज्ञान	बोध	प्रयोग	उच्च दक्षता	जम्मा
अङ्क	13	6	3	2	24

